

ТЫЗЭКЬОТМЭ – ТЫЛЪЭШ!

Адыгэ макъ

Голос
адыга

1923-рэ ильсүүм
пътханы
кынчелжээнэгээ туудыны

№ 138 (22347)

2021-рэ ильэс

ГҮҮБДЖ

ШЫШХҮЭИУМ и 3

ОСЭ ГҮЭНЭФАГЬЭ ИЭП
КЫХАТЫУТЫГХЭР ҮКИ
НЭМҮКИ КҮЭБАРХЭР
ТИСАЙТ ИЖҮҮГҮӨТЭШТХ

WWW.ADYGVOICE.RU

6 +

Адыгэ Республикаэм и Правительствэ игъээст

ПРЯМОЙ ЭФИР
С ГЛАВОЙ
АДЫГЕИ

Джэуапхэр къаритыжьыщтых

Адыгеим и Лышхъэу Къумпил Мурат республикэм исхэм закъифигъазээз кынзэриЦаагъэмкээ, шышхъэйум и 19-м «линие занкIэ» зэхащэ. ГТРК-у «Адыгеимкээ» республикэм исхэр зыгъэгумэкIыхэрэ улчIэхэм джэуапхэр ац къаритыжьыщтых. Непэ щегъэжьсэагъэу улчIэхэр мыш фэдэ телефонхэмкээ къэшъутынхэ шульэ-кIышт: [\(8772\) 21-01-32](tel:(8772)21-01-32), [8-961-853-71-71](tel:8-961-853-71-71), джасц фэдэу электрон почтэу kumpilov-online@yandex.ru, къэжсүгъэхьими хъущт.

Іоныгъу-2021-рэ

Бжыхъасэхэм ялжын аухыгъ

Бжыхъесэ лэжыгъэу тичыгулэжъхэм хальхэгъагъэм иуухыжын аухыгъ.

ПстэумкIи гектар 107171-рэ бжыхъасэхэм арагъэубытыгъагъ. Гурытымкээ льытагъэу, зыгектарым центнер 46,8-рэ къирахызэ тонн 496821-рэ къаугъоижьыгъ.

Бжыхъесэ хээр гектар 12564-рэ хувьштыгъ. АР-м мэкъу-мэшымкээ и Министерствэ тызэрэшигъозагъэмкээ, гурытымкээ льытагъэу, зыгектарым центнер 47,3-рэ къирахыгъ, пстэумкIи тонн 58271-рэ къаугъоижьыгъ.

Анахыбэу мыш къизыхыгъэхэр, ар центнер 56-рэ, Коцхъэблэ үкIи Красногвардейскэ районхэм ячыгулэжъхэр ары.

Коцым пстэумкIи гектар 94380-рэ рагъэубытыгъагъ. Блэкыгъэ ильэсүм алохынэу хальхэгъагъэм нахы ар гектар минитум ехъукэ нахыб. Ац изы

гектар пэпч гурытымкээ льытагъэу, центнер 46,8-рэ къытыгъ, зэкIемкIи тонн 437040-рэ къаугъоижьыгъ.

Анахыбэу къызышырахыгъэр Красногвардейскэ районыр ары. Коц гектар 13850-рэ пстэумкIи ялагъ, гурытым тельята-гъэу, центнер 54,7-рэ зым къытыгъ, тонн 73636-рэ къаугъоижьыгъ.

Ац үүж макIеу ит Коцхъэблэ районыр. Коц гектар 14641-рэ ац ичыгулэжъхэм хальхэгъагъ, гурытым тельята-гъэу центнер 54,4-рэ къирахыгъ, пстэумкIи къаугъоижьыгъэр тонн 78254-рэ ехъу.

Мэкъу-мэшымкээ Министерствэм тызэрэшигъозагъэмкээ, коцым къирахыжыгъэмкэ ящэнэрэ хуугъэх Шэуджэн

районым ичыгулэжъхэр. Гектар 14370-рэ ахэм мы лэжкыгъэм рагъэубытыгъагъ, гурытым тельята-гъэу, центнер 51-рэ зыгектарым къытыгъ, тонн 73290-рэ къаугъоижьыгъ.

Чылапхээ ашынэу рагс гектар 8357-у республикэм щапхыгъагъэри үуахыжыгъ. Гурытымкэ гектар пэпч, центнер 20 ац къирахыгъ, тонн 16020-рэ къаугъоижьыгъ.

Тритикале мыгъэ зыщалэжыгъэхэр Джэджэ, Коцхъэблэ, Тэхъутэмькье үкIи Шэуджэн районхэр ары. ПстэумкIи гектари 193-рэ хувьштыгъ. Ари үуахыжыгъ, зыгектарым, гурытым тельята-гъэу, центнер 37-рэ къытыгъ, тонн 743-рэ къаугъоижьыгъ.

ХҮҮТ Нэфсэт.

Адыгэ Республикэм и Лышхъэ иунашь

Рэзэнтыгээ тхыль афэгъэшьоштэгъэнэм ехыллагь

Адыгэ Республикэм ипромышленность ихэхъоныгээ ялах зэрэхашхъээрэм фэшээ рэзэнтыгээ тхыль афэгъэшьоштэгъэнэу:

1) Емыж Аслын Аскэр ыкъом — пшъэдэктэйхъэу ыхырэмкэ гүунэпкээ

гъэнэфагьэ зиэ обществэу «ЛУКОЙЛ-Югнефтепродукт» зыфиорэм иавтозаправочнэ станциеу N 01031-м (станицэ Кужорскэм) иоператор;

2) Къуаджэ Зурет Русланидэ ыпхъум — пшъэдэктэйхъэу ыхырэмкэ

гүунэпкээ гъэнэфагьэ зиэ обществэу иавтозаправочнэ станциеу N 01026-м «ЛУКОЙЛ-Югнефтепродукт» зыфиорэм (къалэ Мыекъуапэ) иоператор.

Адыгэ Республикэм и Лышхъэ Къумпыйл Мурат къ. Мыекъуапэ, бэдээгүум и 30, 2021-рэ ильэс N 182

АР-м и Парламент

Хэкужъым къэзыгъэзэжьыгъэх аIукIагъэх

1998-рэ ильэсийм ишишхъэу мазэ и 1-м Югославием иавтономнэ хэкоу Косовэ зээ-зэпэуцужьэу къитэджагъэм ыпкъ къиклэу, тильэпкъэгъухэр кыращыжыхи, хэкужъым къащэжьыгъагъэх.

Аш къыщыублагъэу, ильэс 20-м ехуугъэшь, а мафэр Хэкужъым къэзыгъэзэжьыгъэхэм я Мафэу хагъеунэфыкы.

Аш ипэгъоклэу АР-м и Къэралыгъо Совет — Хасэм иде-путатхэр тильэпкъэгъухэу 1екыбым къиклэхъяа къытхэхажыгъэхэм алыкленхэр хэбзэшүүхъугъэ. Парламентын ипресс-къулыкы тузыэрэшигъэгъоза-гъэмкэ, мыгын мары Къэралыгъо Советын — Хасэм и Тхаматэу Владимир Нарожнэр депутатхэу Цэй Эдуардрэ Роман Подлегаевынрэ игүүсэхэу къуаджэу Мэфэхъаблэ щылагъ.

Аужырэ ильэсийм къыклоц сабый къизерхъухъагъэхэр

арых депутатхэм къаклухъагъэхэр. Аш тетэу ахэр Аппэцхэм, Тюмерхэм, Абазэхэм, Мещ-фырхъэм ыкы Сибайхэм яунагъохэм ашылагъэх. Хэкужъым къэзыгъэзэжьыгъэхэм я Мафэклэ афэгушуагъэх, шүхъафтынэу афагъэхъазырыгъэхэр аратыгъэх.

Адыгэхэм ячыгужь къизэрэгэзжыгъээр хууѓэ-шлэгъэ инэу зэрэштыр Владимир Нарожнэм къыхигъэштыг.

Хэкужъым къизагъэзэжым ахэм республикэм ишылаклэ охтэ къеклым зыхагъэзжыгъ, экономикэм, культурэм, псаунгыгэм икъеухуумэн, нэмыкл льэнэкъохэм хэхъони-

хъээр ашынхэм мымаклэу ялах къыхалхъэ, — къыуагъ аш.

Тильэпкъэгъоу къэзыгъэзэжьыгъэхэм ялтыклохэм республикэм ишащхэм аш фэдэу анаэ къизэрэштэйм пае льешу къизэрэфэрэзхэр къауагъ, Хэкужъым къэзгээзжыгъэхэм я Мафэ адигэ льэпкъын изыкынгъэ, мамыр Ѣылаклэм ыкы зэгүрионыгъэм ятамыгъэу хуунэу къэлъэуагъэх. Къизэрхъухъагъэхэу, ильэсэбэрэ зыщипсэуѓэхэ чыплэхэр къизагынхэм, къиздэктэхъэхэм мамырэу зэрэцлигъохынхэм, зэржэхэрэм, зэрадеэшхэм яцыхэ тельэу къизэрэгъэзжыгъээр клаѓэтхъыг.

ХҮҮТ Нэфсэт.

COVID-19

«Вакцинэр зыхэлхъэгъэн фаеу сэлъытэ»

— Уз щынагъоу коронавирусныгээ пэшүеклэгъэнэмкэ вакцинэр хэти зыхаригъялхъэмэ ишыуагъэ къэклонэу сэгүгье, — къытиуагъ гуманитар уштыхнхэмкэ Адыгэ республике институтэу Т. Кіэращэм ыцэ зыхырэм ишащигуадзэу, филология шлэнгъэхэмкэ докторэу **Биданэкъо Марзият**.

Щынагъаа тызэрхэхүгъэмкэ, институтын зэклемкэ нэбгырэ 62-мэ юф щашэ. Ахэм нэбгырэ 20-м вакцинэр зыхара-гъэлхъагъ, нэбгиритүм япсунгыгээ изыткээ зыхалхъан альэксыгтэл. Нэбгырэ 26-м антителахэр икью ялэх. Зыхынгъэлхъан фаеу джы колективынкэ ялэр нэбгырэ 14-р арь. «Ахэм нахь игъектэйгъэу зарагъэуплэкуныш, къяк-нэу къизаралоклэ зыхаргъэлхъашт», — къытиуагъ Марзият.

— Сэ схъхэеклэ икыгъээ ильэсийм итгэгъээзэ мазэ и 6-м къышгэжьягъэу мэфэ 21-м ссыымэджаагъ, — elo аш,

— узир къинэу, щэгъуаа зэрэштыр сэри сауж мэфитгүкэ къинаңаа зуу къэссымэджэгъэ сишхъэгъуси тшлагъэ. Къызын нэссыгтэ, узэришыгтэ къэпшлэхтэ.

Коронавирусир уз бзадж: тхамэфитгүм сымакъэ къиклэу сывъегущыгъэшүүгъэп, ерагъэу 1апэклэ язъэлгэгъуз, сывыфаэр агурызъялоштыгъ. Температурэр 38-м нэсигъагъ, тоо анализхэр зысагъэтхэм, түмлэх узир сиэу къыгъэлгэгъуагъ. Стхъабылхэм процент 15-у къахэхъэгъагъ, зэклэ пкынэлынхэр laeu узынтыгъэх, непэ къызынэсигъэм зыгорэущтэу сиыгъ, ауми, нахь зыкъесшэжьыгъ... — elo мэзитгүм ынж ерагъэу зыкъезышлэжьыгъэ бзильфыгъэм.

— Адэ джы вакцинэр зыхэлхъанэу зыогъэхъазыра? — Сэ аллергие lae къэкыре льэпкхэмкэ си, арышь, дэгъоу зыязгъэуплэкүхэ уж, хуунэу къичлэкимэ, зыхэсл-

хъашт. Вакцинэр зэклеми зыхамыльхъэмэ хъущтэп, узим зидзын, цыф бэдээ зэлъикун ылъэкышт. Типшэрэльын тыфай дгэцэклэнэу, ау хэти ежэжырэу, психологическу, ыгуклэ вакцинацием зыфигъэхъазыныр нахь сшотэрэз. Уз щынагъохэр зэкэлэтиклохэу къызылхэмкэ, хабзэ вакциней ашкэ къашхъапэштыр зыхара-гъялхъэу. Тапэкли цыфхэм бэ ашкэ къыгъэгъэр: емынэр, тэлаур, шьорэкыр — уапэшүеклэхэмкэ вакцинэр арыгъэ апэрагъэр. Джашыгъуми щтэштыгъэх, фэягъэхэм.

Медицинэм къылорэр арытшэн фаэр, тэ тизакъоп, зэрэднунае пандемием егъэтгыгургу, лэнгыгъэр афызэтелажэрэп, узим къытыргэзэжьы, «ыгү» загъэрэп, арышь, іэзэгү хъущт вакцинэр тэубытагъэ хэлъэу зыхэлхъэгъэн фае. Джашыгъум, коронавирусри тпкылжыгь.

МАМЫРЫКЪО Нуриет

Ахъщэм итын нахыжьэу рагъэжъэшт

Еджапэм чэсэу ё мигъэ чэхъанэу сабый зиэхэм, ахэр ильэсыкэ еджэгъум фагъэхъазырынхэм пае шышхъэу мазэм зэтгэо ахъщэм илэгъю нэбгүрэ пэччь сомэ мин пшырыпш фэгъэкогъэним кэшакло фэхъугъэр УФ-м и Президентэу Владимир Путинир ары. Мэлъльфэгъу мазэм Джэпсальэу кышыгъэм ар кышыгъагь, бэдзэогъум и 2-м аш фэгъэхъыгъэ унашьом кэтихагь.

Мары тхъамэфиту фэдиз хъугъэу илэгъур кыштефэрэ ны-тихэм ялъэу тхылхэр аштэх, къихъашт шышхъэу мазэм и 16-м кышыгъублагъэу къатлупшинау рагъэжъэнэу ары зэрэштыгъэр.

Владимир Путиним джыри зэ ми юфын кыфигъэзжийн палъэр кышекахъаныш,

нахыжьэу ахъщэм ятын рагъэжъэнэу пшьериль афишыгь.

— Ны-тихэм нахыбоу уахъэ яэним, мыгүйэхэу сабийхэр ильэсэкэ еджэгъум фагъэхъазырынхэ альэкинным пае илэгъур

нахыжьэу ахъщэм ятын рагъэжъэнэу пшьериль афишыгь.

УФ-м юфын социальну къэхъумэгъэнимкэ иминистрэу Антон Котяковым шышхъэум и 2-м атынхэу рагъэжъэним фэхъазырхэу ары джеуп кышэрэритижьигъэр.

Атыгъэм къафегъэгъэзэжыгъэнэу...

УФ-м и Президентэу Владимир Путиним УФ-м и Федеральнэ Зэлукэ фэгъэзэгъэ Джэпсальэу мэлъльфэгъу мазэм кышыгъэм гъэстыныпхэ шхъуантээр ыпкэ хэмийльэу унэе псэупэхэм аращэлэн амал цыфхэм ятыгъенэу унашьо кышишыгъагь.

Къэралыгъом ипащэ ишьэриль пъецкэгъэним фэш УФ-м и Къэралыгъо Думэ газификацием фэгъэхъыгъэ федеральна хэбзэгъэуцгъэм зэхъокынныгъэхэр фишыгъэх. Аш кышэрэштэдэлтагъэмкэ, позуплэр гъэстыныпхэ шхъуантээм иркылааплэу ар зэпэзычырэм кышхэцгъэу унэе щагум игъунапкэ нэс клор газрыкаплээм игъэпсын ыпкэ къэралыгъом ытышт, аш икэу унэм ектуалэрэр ежь бысымын иоф.

Мы уахътэм шэпхэ гъэнэ фагъэу программэм кышыдэлтыгъэштхэм иоф адашэ, аш пае къэмийнэу лъэу тхылхэр цыфхэм алхыхнэу рагъэжъагь. 2022-рэ ильэсир ары программэр тэубытагъэу зежьэштэр.

УФ-м энергетикэмкэ и Министерствэ кышэрэтийрэмкэ, аш ишыгаагъэкэ унэ миллиони 2-м ехъумэ гъэстыныпхэ шхъуантээр ящэллагъэ хъушт. Урысыер зэрэштигэ штэмэ, процент 71,4-р ары газыр зыиахъэрэр. 2026-рэ ильэсим нэс а пчагъэр 74,7-м нагъэсынэу, 2030-м процент 82,9-м гъэстыныпхээр

Ахъщэм хъунэу ары гүхэльэу яэр.

Урысые политическе партиеу «Единая Россия» зыфиорэм ифракциеу УФ-м и Къэралыгъо Думэ хэтэм ипащэу Сергей Неверовим иеплэхээ къиролтыкызз, цыфхэм ипотекэр агъэпсэу, унэр зашыкэ, аш гъэстыныпхэ шхъуантээр ращэлэним, щизэбгырашынм пае етлани банкын чыфэ кышахъэу бэрэ кышэрэхкырэр, программэр илэгъэштэхэ зэрэхъуштэр кышхигъэштэр.

Гъэстыныпхэ шхъуантээр ыпкэ хэмийльэу унэе псэупэхэм ящэлэгъэнэу Президентым пшьериль кышишыгъэр мэлъльфэгъум и 21-р ары, социальна программэр нахь класэу ежьэ. Джы «Единэ Rossiier» мэлъльфэгъум и 21-м кышегъэжайаау программэм куучэ илэ зышхүрэм нэс газыр зиунэ эзышалэхэрэм ахъшэу аш пэуагъэхъагъэм афегъэзэжыгъэним кэшакло фэхъугъ. Партием и Генсовет исекретарэрэу Андрей Турчак УФ-м и Правительствэ и Тхъаматэ игуадзэу Александр Новак зылоким а предложениер кышхыгь. Правительствэм ар игъоу ылтыгъагь.

Урысыер зэрэштигэ штэмэ, Темир Кавказыр, Къыблэ юкы Приволжскэ федеральнэ шольырхэр ары анахыбэу гъэ-

стныпхэ шхъуантээр зышызэбгырышыгъэр. Субъект пэччь игугъу пшыимэ, анахыбэу цыфхэм газыр зышалэхъэхэрэм ашыг Адыгэир. Республиком исым ипроцент 88,4-мэ мы гъэстыныпхээр агъэфедэ. АР-м и Лышхъэ Къэралыгъо

Советым — Хасэм фэгъэзэгъэ Джэпсальэу кышыгъэм кышэрэшиуагъэмкэ, республикэм игазификации фэгъэхъыгъээ ильэситфим тэлтытэгъэ программэм «Газпромым» ипащэу Алексей Миллер блэкыгъэ ильэсим дыкэтихъагь. Аш сомэ

миллиарди 3 инвестицииу кышхээгъэнэу юкы юфтхэбзэ 24-рэ зэшүахынэу кышдихэлтигъэх. Ахэм яшуагъэкэ гъэстыныпхэ шхъуантээр зыиахъэ Адыгэим исыр процент 96-м нэсигэшт. **ХҮҮТ Нэфсэт.**

Адыгабзэм изэгъэшлэнкүэ гъэхъэгъэшлухэр ялэх

Адыгабзэм икъеухуумэн, кыткэхъуухъехэр ныбжыкэхэм яныдэльфыбзэ агульныр, шу ягъэльгъэйнныр, адигэ шэнхэбзэ дахэхэр ахэльхъэгъенныр пшэрыль шъхьацэхэм ашыц.

Сабыир кызыыхуугъэм кыщегъэжъагъэй иныдэльфыбзэ тхакумэм итын фае, ар зэлтигъээр ны-тихэр ары. Джаш фэдэу кэлэцыкыу «Ыгыпшэй зыдаклорэми мэхвэн ил. Гурит еджаплэм адигабзэм изэгъэшлэн шыльгъэкүатэ.

Муниципальна гъэпсыкэ зиэ «Адыгэкаалэ» епхыгъэ гурит еджаплэхэм зэкэми апэрэ классым кыщегъэжъагъэй ашьэрэ классхэм анс адигабзэр тхама-мафэм щэ зэрагашлэ, аш нэмыккэй ныдэльфыбзэм икъеухъумэн фэгъэхъыгъэхэй юфтхабзэхэри ренэу зэхашхэй, муниципальна программэу «Ляпасэ зиэм шъхьапэ ыгъотьшт» зыфиорэм юф ешлэ. Кэлэцыкыу «Ыгыпшэй «Дюймовочка» зыфиорэр инновационна проектын хэфагь, аш ельтыгъэй

кэлэцыкыум иродинэ, итарихъ, икультурэ, ыбзэ, ишэн-хабзэхэр шоки имылэу арагашлах.

Джаш фэдэу бээм изэгъэшлэнкэй ишуюагъэ къекло гъесеныхгэ тедээ зыщызэрагъэгъотырэ гупчэу «ЮТА» зыфиорэм кыщызэшлухыгъэ «Хялкэшмий».

Адыгабзэм изэгъэшлэнкэй гъэхъэгъэшлухэр зышигъэхэм ягугъу къэтшын. Блэкигъэ ильэсэм адигабзэмрэ адигэ

литературэмрэ языгъэхъырэ кэлэеэгъаджэхэм апае зэхашгэгъэ республике зэнэкьюкум Хь. Я. Бэрэтарэм ыцэ зыхырэ гурит еджаплэу N 2-м икэлэеэгъаджэу Мамый Сайдэ апэрэ чыплэр кыщидыхыгъ.

Адыгабзэмкэ республике олимпиадэхэм кэлэеджаклохэр чанэу ахэлажьхэй, шэныгъэ куухэр къагъэльяаюх. Гүшүлээм пае, къудажэу Хялъэкуюе А. И. Хуадэм ыцэ зыхырэ

игурут еджаплэу N 4-м щеджэрэ Кобл Альбинэ апэрэ чыплэр кыщихыгъ (зыгъэхъазырыгъэр кэлэеэгъаджэу Шумэн Замир). Нэмыкы льэпкхэмкэ Хь. Я. Бэрэтарэм ыцэ зыхырэ гурит еджаплэу N 2-м щеджэрэ Диана Ашуровами теклоныгъэ кыдихыгъ (кэлэеэгъаджэр Мамый Сайд). Адыгэкаалэ дэт гурит еджаплэу N 1-м щеджэрэ Анна Зверевам хагъэунэфыкырэ чыплэр кыхьыгъ (кэлэеэгъаджэр Яхулэ Раҳымэт).

Адыгэ литературэмкэ анахъ гъэхъэгъэшлухэр зиэхэм ашыщих А. И. Хуадэм ыцэ зыхырэ гурит еджаплэу N 4-р къэзыгъэльгъогъэ. Лыхэсэ Зулимэ хагъэунэфыкырэ чыплэр кыхьыгъ (кэлэеэгъаджэр Шумэн Замир).

Ежъ-ежырэу усэ зэхэльханымкэ республике зэнэкьюкоу щыагъэм мыш фэдэ гъэхъагъэхэр кэлэеджаклооме кыщагъэльгъуагъэх: Ю. И. Лъэустэнным ыцэ зыхырэ гурит еджаплэу N 3-м щеджэрэ Зекюгыу Динарэ теклоныгъэр кыдихыгъ (кэлэеэгъаджэр Хяллилэ Светлан). А. И. Хуадэм ыцэ зыхырэ гурит еджаплэу N 4-м щеджэрэ Шэртэнэ Мариерэ Хъэнахыкю Тимуррэ анах дэгъо зыкъэзыгъэльгъуагъэхэм ашыщ хугъяа (кэлэеэгъаджэр Шумэн Замир).

Адыгабзэм и Мафэ фэгъэхъыгъэ республике зэнэкьюкум джааш фэдэу ныбжыкэхэр хэлэжьагъэх. Сочинение анах дэгъуухэр зытхыгъэхэм ашыщих: Ю. И. Лъэустэнным ыцэ зыхырэ гурит еджаплэу N 3-мкэ Кушуу Амир теклоныгъэ кыдихыгъ,

(кэлэеэгъаджэр Хяллилэ Светлан). ЦДО «ЮТА» зыфиорэм щеджэрэ Барцо Руслан хагъэунэфыкырэ чыплэр кыхьыгъ (зыгъэхъазырыгъэр Чэтыж Марин). А. И. Хуадэм ыцэ зыхырэ гурит еджаплэу N 4-м щеджэрэ Кобл Альбинэ хагъэунэфыкырэ чыплэр кыхьыгъ (кэлэеэгъаджэр Шумэн Замир).

Муниципалитетын епхыгъэ гурит еджаплэм щеджехэрэ ныбжыкэхэм нэмыкы льэныкхэмкэ гъэхъэгъэшлухэр ялэх. Адыгэкаалэ дэт гурит еджаплэу N 1-м щеджэрэ Нэххэе Миленэ экологиемкэ хагъэунэфыкырэ чыплэр кыхьыгъ (кэлэеэгъаджэр Шэуджэн Гошнагыу). Гурит еджаплэу N 5-м щеджэрэ Хъоклон Бислан мы предмет дэдэмкэ анах дэгъо зыкъэзыгъэльгъуагъэхэм ашыщ хугъяа (кэлэеэгъаджэр Пэрэныкъо Сайд).

Ю. И. Лъэустэнным ыцэ зыхырэ гурит еджаплэу N 3-м щеджэрэ Диана Кузиловам биологиемкэ хагъэунэфыкырэ чыплэр кыдихыгъ (кэлэеэгъаджэр Хъаджэбыекъо Гошнагыу).

Мы еджеплэ дэдэм щеджэгъэ Дээрээ Джульетэ обществэмкэ хагъэунэфыкырэ чыплэр кыдихыгъ (кэлэеэгъаджэр Физулинэ Жанн).

Хь. Я. Бэрэтарэм ыцэ зыхырэ гурит еджаплэу N 2-м Пчыхъалыкъо Бэллэ урыс литературэмкэ хагъэунэфыкырэ чыплэр кыхьыгъ (кэлэеэгъаджэр Накл Зарем).

ДЕЛЭКЬО Анет.

Усако, прозаик, драматург ыкчи журналист-публицист

Тхэкю нахынжьеу зэо ужым адигэ литературам щылжъягъехэм ашыцыгъ Цуекю Джахъфар Базрыкъо ыкъор. Бэдзэогъум и 27-м 1924-рэ ильесим Тууцожь районом ит куаджэу Хялъэ-къуае кыщыхъугъ. 1942-рэ ильесим Пчыхъалыкъое гурты еджаплэр кызы-ухым, чыгылдэ колхозым йофшэнры щыригъэжъягъаг. Мыекъопэ кілэеэгъеджэ институтым щеджагъ, заочнэу Литера-турнэ институтэу М. Горькэм ыцэ зыхъеу Москвас дээрт кыуухыгъ. 1948-рэ ильесим кыщегъэжъягъеу 1981-рэ ильесим нэс, пенсионим мыйкозэ, хэку гээзетэу «Социалистическе Адыгейим» иредакции илофышагъ.

Ытхыхэрэр 1948-рэ ильесим щегъ-жъягъеу кыхиутиштыгъех. Цуекю Джахъфар литературэм ижанрэ зэфэ-шъхъафхэмкэ – поэзиемкэ, прозэмкэ, драматургиемкэ гээзгъягъеу тхэштыгъе, итворческе кочлэ-амал а зэклэм ашиш-тигъ. Ау кызыэрэнэфагъэмкэ, анахъ кыдэхъутиштыгъер, кілэлцыкъу асэхэр арьс. Кілэлцыкъу апае ытхыхэрэр Адыгейим имызакъоу, нэмымы журналыкъи гээзтхэм кыхаутиштыгъех: «Дружиба народов», «Смена», «Звезда», «Молодая гвардия», «Дон», «Кубань», «Учительская газета», «Литературная газета», «Советская Россия» ыкъи нэ-мыкхэм.

Инэрэ тхыльхэу кыдэкъигъехэр зыкъешыгъю хүрэе пьесэхэу «Іэшхъэт нэпци» (1956), «Шхъэр нэкъимэ». Ахэм кыакъелтыкъуагъех кілэлцыкъу апае инхэм алае ытхигъе усэ сборникхэу Мыекъуапэ ыкъи Краснодар кыщидэкъигъехэр – «Возвращение» (1963), «Сынина сыцыкъи?», «Четыужынм иджэ-

мыш», «Тихъэблэ кілэхэр», урысыб-зэклэ тхыгъехэр.

Цуекю Джахъфар итхыльхэр Москва итхыль тедзаплэхэм кыашыдэкъыщтыгъэх. 1968-рэ ильесим «Детская литература» зыфиорэ тхыль тедзаплэм Джахъфар иусэхэр зыдэйт сборнику «Хитрый Мос» зыфиорэр пчыагъэмкэ мини 150-рэхъоу кыщытырадзэгъаг. Мир дэдэм кілэлцыкъу апае усэ тхыльэу «Дедушкаина внучка» ыкъи «Новый мяч» зыфиохэрэр кыщидэкъигъех.

Цуекю Джахъфар Адыгейим ехъылпэ-гъе публицистическе тхыльэу «В долине чудес» зыфиорэ тхыльти кыдигъэ-кыгъ (1976). Тхыль тедзаплэхэр «Малыш» ыкъи «Современник» зыфиохэрэм, зым – кілэлцыкъу апае усэ сборникир – «Для чего большие уши?» (1970), ятлонэрэм – инхэм алае усэ тхыльти кыашыдигъэкъигъех. Джахъфар ипроиз-веденихэм ашыцхэр грузинибызэкъэ, эстонибызэкъэ ыкъи нэмымы лъепкъыбэз-хэмкэ зэдзэкъигъехэу кылаутигъех. Журналист-публицистэу Дж. Цуекъом художественно-документальнэ тхыльхэ-ри — «Мыжъор зыщыстырэм», «Гвардейцэм исэшху», «Корпусым ипарла-ментер» зыфиохэрэр ильэс зэфэ-шъхъафхэм кыдэкъигъех.

Икыгъе я XX-рэ ліэшэгъум ия 90-рэ ильесхэм тхаклом тарихъ хүгъэ-шагъэу тхыльти тууцэр «Бланэр зыщальфырэм екъужы» ылоу кыдигъэкъигъ. Романым иапэрэ тхыль Адыгэ тхыль тедзаплэм 2006-рэ ильесим, я 2-р – 2008-м кы-щидэкъигъех.

Тхаклор кызыыхъутигъэр ильэс 90-рэ зыхъугъе 2014-рэ ильесим кілэлцыкъу апае усэхэр зыдэйт сборнику «Длинная дорога» кытырадзагъ. Джахъфар иусэхэм ашыцхэр орэдышьом тикомпози-торхэм ралъягъех. Зэдзэкъын йофшэ-нышори ыпшэе ифагъ Джахъфар, адигабзэм ригъэлгүйэх Андерсон ытхигъехэу «Дикие лебеди» ыкъи «Пышсэхэр».

Цуекю Джахъфар Андырхье Хүсүен ыцэлэкъе агъянэфэгъэ журналист премии илауреатыгъ, УФ-м журналистихэм я Союз ыкъи Урысыем итхакъохэм я Союз 1998-рэ ильесим кыщигъэжъя-гъеу хэтыгъ. Литературнэ лэжигъе дахэ кышинагъ. Джахъфар зэклэ итхыльхэр – сабийхэм, еджакъохэм ыкъи инхэм алае хэзэгъэштэй тхыгъэх, гурьогъо-шух, лупкэх; тхаклом психологиер дэгъюо зэришэгътигъэр ыкъи тхэн-усэнэйр лъешэу зэрикэсагъэр ахэм пшошь агъеххуу.

Ильесыбэкъе узэклээбэжьмэ кілэ-цыкъу апае кыдигъэкъигъэгъе тхыль цыкъу хэу «Тихъэблэ кілэхэр» ыкъи «Четыум иджемыш» зыфиохэрэм ауасэ непи зэхэтшээ; мыхэм кыаджъагъехэр еджэнэйр, йофшэнэйр, дэёнэйр зикласэхэм, ны-тыхэм алорэр зытхакъумэ ихъехэрэм ыкъи тэлкү шхъащытхъу-жылохэм яхылтагъэх. Цуекю Джахъфар

еджакъохэм ыкъи сабийхэм яшээ зэрэхигъэхъоштым ынаа-тетыгъ, къолэбзыухэм, псу-ушхъэхэм ыкъи тичыопс – мээхэм, чыгхэм, къэгъагъэхэм, псыхъом, күшхъэм яшьо-тепльэхэр кырилотыкъы-ээ, амышлэр гээшэгъоныбээ усэхэмкэ кыафырилотыкъыгъ:

Комэ гъугъэм кытетыс-хъэ,
Чыгыр лъэшэу зэпеплы-хъэ.
Пхъэшъомпэшхыр кы-хегъуат,
Еошъ, пхъашъом кыхе-уты.
Пхъэуу цыкъур лъэшэу хуупхъэ,
Мэфэ реным ар мэль-хъо –
Ишыр цыкъуи шоу
ехъакъэ,
Мэзыр кырэу кытфе-гъэкъы...

(у. «Пхъэуу»)

Усэу «Тиатакъе мао, мао» зы-фиорэм уцыкъуими, уиними узедэлкээ, гур зэльеэгъэшү, джарэу сурэт тхыгъхэ шагыу тапашхъэ кытаджэрэр:

Чэум тетэу тиатакъэ,
Зэрильэкъеу мэтэмао,
Шхъамысыжъеу ар ымакъэ,
Зэрильэкъеу мао, мао.
Пчэдэжъ къэси тыгъэр шэлтэу,
Тиатакъэ къэгъэущи.

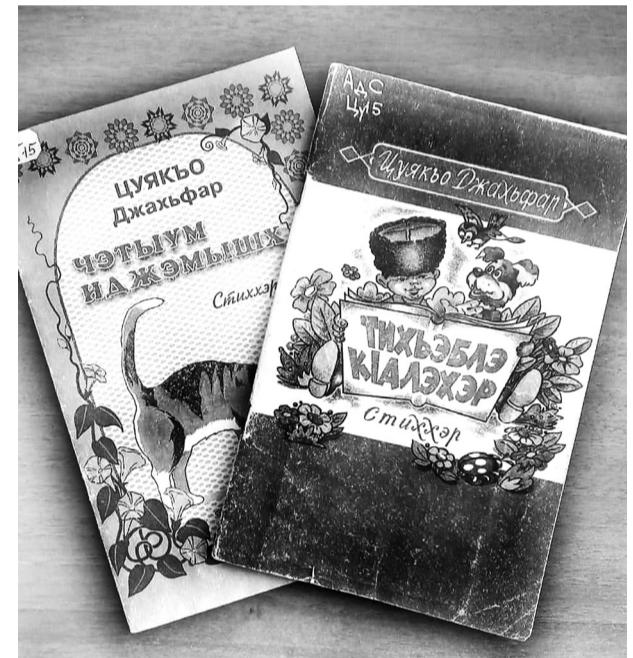
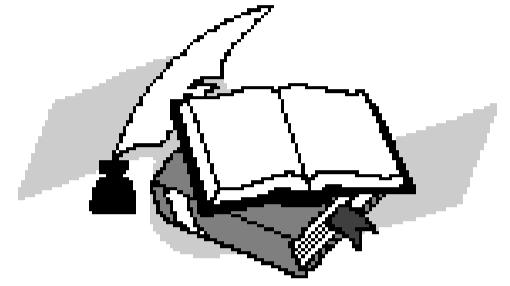
Бзыу цыкъуими дырагъашту,
Орэд дахэр кызызэлхашы.

Мы усэ цыкъумкэ бэ кілэлцыкъу хэзэбгээсэнхэе плээкъыщтыр: къя-шэкъигъээ псээ зыпил дунайм идэхэгъэ-къэбзагъэ, атакъэр зэрэжыртэдхыр ежъхэми щысэ афэхъуныр, ежъ щагу чэтэйм идэхэгъэ ин, аш ипэгэгэ-льэ-шыгъэ, ышьо кышшэтигъеу зэрээхэлтыр, лэпс дэгъу зэрэлжэхъукирэ, кымафэм анахъеу ар зэрээзэгъур. Чэтхэр дэгъоу бгъашхэхэу бгъэхъухэмэ, псынкүеу зэ-рахахъорэр, ахэр шхынгъю өшшюу тианэ кызыэрэтихъэхэрэр ятэуатэ, амышлэрээр аузе ятэгъаш.

Усэу «Псыхъо үшьом» зыфиорэм Зарэ цыкъур пыжъеу ылтэгъу гээ зэ-ригъэхъитхырэр кыщыгуагъ. Джащ фэд усэу «Алэр лъэбэкъу» зыцээр, Фатимэ цыкъур алэрэу еджаплэм непэ маклошь, зэрэунаягуу мэгумэкъи, ау ежъ сабийр зэклэуплэгъ, ипортфели ушьагъэ, еджэ-ным фызэгоуты.

Шхъахынагъэр, шхъащытхъу-жыгъэр, армэугъэр ыумысхэу Джахъфар усэхэр илэх:

«Сытэдхыни –
Хъэр исфынышь,
Щэр пыслээнни –
Пчээр фэсшынышь,
Тхыльэр штэни –
Тэлкү седжэн...»

Мы гүшүэхэр орэдым фэдэу кыыомэ, кыыозэ, шхъахынэжъым «Гъакъ» ре-гъяоми, зи ымышлэу чынжэжьгээ. Мыши пүнүгъеэ мэхъянэ хэль, аш гу лъябгъатэу еджакъохэм зэдэгүшүээгэу адэшшымэ, ягультэ къэущицт, ежхэри нахь чан хууцтых.

«Хэт ышхъа анахь дахэр?» зыфиорэм мэс хыакъе-кыуакъе-хэр анахь дахэм-кэ зэрээнэнкъокуугъэм фэгъэхыгъ. Усэм авторым мыш фэдэ кіеух фишыгъ:

— ... Дахэр армэ шъузыфаэр —
Сэ сшъхэе цыкъу боу дэхашэ!
— Пыжымы ышхъэ щитхъум фаеу,
Къэцыпанэм къыхегъэшь...

Усэу «Ныдэльфыбэр» кілэлцыкъу хэм-кэ ушьийг-гъэспэтхыд, убээ пшэмэ кызыэрэшхъапэштыр, ар уйл-пэммэ, кызыэрэогоощтыр кыщыгуагъ.

... Сянэ ыбээ кыыслыыэсмэ,
Чэфыр фабэу сэ кыысфхыы.
Гъашэу силем икъэгъагъэу

Ныдэльфыбэрээм сыкъефапэ.

Тхаклор Цуекю Джахъфар адигэ кі-лэцыкъу литературэм илхэе гээнэфагъэ зэрэхэлтым ишисэх мы тхыльтым кы-дэхъагъэхэр; кілэлцыкъу хэр цыфышу-шэ-ныштоу щынэгъэхэм хэуцонхэмкээ, еджэнэйм егугъунхэмкээ, къяшэлкыгъэ пстээр зэхажа, кыагурууу Ѣштынхэмкээ мы усэхэр бывымышхох. Тхаклом лъэ-нүкъуабээ гээзагъу адигэ литературэм йофигъуабэ щилэжыгъ, непэ кызыыхъуагъе мафэм, аш игугуу тшыныр, кіэдгээтхыныр епэсигъ.

Тшыгъюу, тыгукъе тигъяхъеу зэд-гъашээрэм фэдиз тиакыл зэрэхахъорэ-ри, арышъ, кілэлцыкъу хэр, шуудж тиадыгэ тхаклохэм шьющ пае атхыгъэхэм, джащигъум ахэм зыкъышуагъэгъотыщ!

МАМЫРЫКЪО
Нуриет.

ХэдзэкІо объединением, кандидатым хэдзынхэмкІэ яфонд мылькоу къихъагъэмрэ икЫыгъэмрэ афэгъэхъыгъэ апэрэ финанс отчетыр

Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет – Хасэм идепутатхэм
яхэдзын
(хэдзынхэмкІэ йофтхъабзэр зыфэдэр)
Василенко Борис Василий ыкъор
(хэдзэкІо объединениер зыфэдэр/кандидатым ыльэкъуацI, ыцI,
ятацI)

Джаджэ районымкІэ зы мандат зиIэ хэдзынІэ коу N 2-р
(зы мандат зиIэ хэдзынІэ коир зыфэдэр)
N 40810810001009000044, ПАО-у «Сбербанкы» и Адыгэ къутамэу
8620/038-р, ст. Джаджэ, ур. Краснэр, 349
(хэдзынхэмкІэ счетым иномер, чыфт организациер зыфэдэмрэ
зыдэшыIэ чыпIэмрэ)

Финанс отчетым исатыр		Сатырым ишифр	Сомэ пчагъ	Къэзыгъэнап
	1	2	3	4
1	ХэдзынхэмкІэ фондым пстэумкIи мылькоу къихъагъэр ащ хэхъэ	10	0	
1.1	ХэдзынхэмкІэ фондыр зэгъэуугъэним пае зэрагъэнэфэгъэ шыкIем тетэу къихъагъэр ащ щыщэу	20		
1.1.1	ХэдзэкІо объединением/ кандидатым яунэе мыльку	30		
1.1.2	Къэзыгъэльэгъогъэ хэдзэкІо объединением кандидатым кыфитуущыгъэ мылькур	40		
1.1.3	Цыфым игупыкI ӏэпыIэгъу	50		
1.1.4	Юридическэ лицэм игупыкI ӏэпыIэгъу	60		
1.2	Адыгэ Республикэм и Законэу 2005-рэ ильэсым шышхъэум и 4-м аштагъэу N 351-рэ зытетым ия 63-рэ статья ия 2-рэ, ия 4-рэ Iаххэм, 2002-рэ ильэсым мэкьюогъум и 12-м аштэгъэ Федеральнэ законэу N 67-рэ зытетым ия 58-рэ статья ия 6-рэ пункт адиштэу хэдзынхэмкІэ мылькоу къихъагъэр ащ щыщэу	70		
1.2.1	ХэдзэкІо объединением/ кандидатым яунэе мыльку/къэзыгъэльэгъогъэ хэдзэкІо объединением кандидатым кыфыхигъэкIыгъэ мылькур	80		
1.2.2	Цыфым имыльку	90		
1.2.3	Юридическэ лицэм имыльку	100		
2	ХэдзынхэмкІэ фондым щыщ мылькоу пстэумкIи зэрагъэгъэзэжъыгъэр ащ хэхъэ	110	0	
2.1	Адыгэ Республикэм иреспубликэ бюджет мылькоу агъэкIуагъэр	120		
2.2	Шапхъэу щыIэр аукъозэ къаIекIехъэгъэ ахъщэу зэрагъэгъэзэжъыгъэр ащ щыщэу	130		
2.2.1	ШушIенным пылын фирмыхэм е шIокI зимыIэ къэбархэр документым къышызымыгъэльэгъуагъэхэм	140		
2.2.2	ШушIенным пылын фирмит юридическэ лицэхэм е шIокI зимыIэ къэбархэр документым къышызымыгъэльэгъуагъэхэм	150		
2.2.3	Шэпхъэ анах иным шхъадэкIу мылькоу къаIекIехъагъэр	160		
2.3	Шапхъэу щыIэр аукъозэ къаIекIехъэгъэ ахъщэу зэрагъэгъэзэжъыгъэр	170		
3	ПстэумкIи мылькоу агъэкIодыгъэр ащ хэхъэ	180	0	
3.1	Хэдзаклохэм яIэпекIадзэхэм яугъоин пае	190		
3.1.1	Ащ щыщэу хэдзаклохэм яIэпекIадзэхэм зыгъоигъэхэм ахъщэу аратыгъэр	200		
3.2	Телерадиокъетынхэр зэхээзыщэрэ организациехэм хэдзынхэм япэгъокI агитации зэрээзрахъэрэм пае	210		
3.3	Игъорытуу къыдэкIырэ тедзэгъухэм яредакциехэм хэдзынхэм япэгъокI агитациер зэрээзхащэрэм пае	220		
3.4	Хаутырэ ыкIи нэмыкI агитации материалхэр къизэрэдагъэкIыхэрэм ыкIи зэраIекIагъахъэрэм апае	230 240		
3.5	Цыфхэр жууѓэу зыхэлэжъэрэ йофтхъабзэхэр зэрээзрахъэрэм пае			
3.6	Информационнэ, консультационнэ нэшанэ зиIэ йофшIенхэм (фэIо-фашихэм) уасэу альятырэм пае	250		
3.7	Зээгэгынгъэхэм атетэу нэмыкI йофшIенхэм (фэIо-фашихэм) юридическэ лицэхэм е Урысые Федерацием игражданхэм агъецакIехэрэм уасэу альятырэм пае	260		
3.8	Хэдзын йофтхъабзэхэм язэхэшэн епхыгъэ нэмыкI харьджхэм апэIухъэрэр	270		
4	ХэдзынхэмкІэ фондым къихъагъэ ахъщэм тельытагъэу амыгъэфедэгъэ мылькоу фондым къинэжъыгъэр агощиgъэр	280	0	
5	Отчетыр заIекIагъахъэгъэ мафэм ехуулIэу фондым мылькоу къинэжъыгъагъэр (банкым исправкэу алап э зыкIадзэжъыгъэмкI къагъэштыпкъэжь)	290	0	

Финанс отчетым хэт къэбархэр зэрэшьыпкъэхэр къэсэушыхъаты, хэдзынхэмкІэ фондым нэмыкIу, хэдзын йофтхъабзэхэм язэхэшэн пае фэшьхъаф ахъщэ къэкIуапIэхэр зэрамыгъэфедагъэр къэсэло.

Финанс йофыгъохэмкІэ хэдзэкІо объединением иуполномоченэ лыкIу/кандидат

Лапэр зыщыкIадзэжъырэ чыпIэр, 22.07.2021, Б. В. Василенко
(ИспекIадз, мафэр, мазэр, ильэсэр, ыльэкъуацI, ыцI, ятацI)

(КъыкIэлтыкIорэ хэдзэкІо объединениехэмрэ кандидатхэмрэ яапэрэ финанс отчетхэр тигъэзет исайт ижъугъотэштых).

Иофшэнкэ къыхагъэшыгъ

2021-рэ ильэсүм имэзихэу пыкыгъэм АР-м хэгъэгүү клоцл Иофхэмкэ и Министерствэ иоофшэн зыфэдагъэр бэмышлэу зэфихысыжыгъ.

Иофхъабзэм даклоу зиоофшэнкэ къахагъэшэхэе къулыкүшлэхэм ведомственнэ тынхэр афагъэшьошагъэх.

Джащ фэдэу Урысюем и МВД ибгээхалхъэу «За вклад в освещение деятельности МВД» зыфиорэр къыфагъэшьошагътиоофшэгъо, «Адыгэ макъэм»

иобозревателэу Іашынэ Сусанэ. Ведомствэм иминистрэу Иван Бахиловым тын льаплэр къыритыжыгъ.

Іашынэ Сусанэ тыфэгушо, тапэк игъехаагъэхэм ахигъэхонэу, псауныгъэ илэнэу тыфэлэлэо.

КИАРЭ Фатим.

**Зэхэзыщагъэр
ыкыдэзыгъэхъирэр:**
Адыгэ Республика мэдээлэлээсээ Иофхэмкэ, Иекыб къэралхэм ашынгээсээ нийтэй Иофхэмкэ и Комитет
Адрессыр:
ур. Крестьянскэр, 236

Редакциер зыдэшийэр:
385000,
къ. Мыекуапэ,
ур. Первомайскэр,
197.

Телефонхэр:
приемнэр:
52-16-79,
Редакцием авторхэм
къайхырэр А4-кэ заджэхэр тхъапэхэу
зипчъагъэхээ 5-м
емыхъухэрэр ары. Са-
тырхэм азыагу 1,5-рэ
дэлээу, шрифтыр
12-м нахи цыкунэу
щытэп. Мы шапхъэ-
хэм адимыштэрэ
тхыгъэхэр редакцием
зэкгэгъэхъялжыхы.
E-mail: adygoevoice@mail.ru

Зыщаушихъятыгъэр:
Урысие Федерацием
хэутын Иофхэмкэ, тел-
радиокъэтын-
хэмкэ ыкыдэзыгъэхъирэр
и Министерствэ
и Темир-Кавказ
чыпэ гъээроры-
шлапл, зэраушыхъятыгъэ
номерыр
ПИ №ТУ23-00916

Зыщауихъятыгъэр
ОАО-у
«Полиграф-ЮГ»,
385000,
къ. Мыекуапэ,
ур. Пионерскэр,
268

**Зэкімкіи
пчыагъэр**
4463
Индексхэр
П 4326
П 3816
Зак. 1520

Хэутынным
узыцкітхэнэу
щыт уахътэр
Сыхатыр
18.00
Зыщауихъятыгъэ
уахътэр
Сыхатыр
18.00

Редактор
шхъялэр
**Дэрбэ
Т. И.**

Пшъэдэкыжь
зыхъырэ
секретарыр
**Хъурмэ
Хъ. Х.**

АР-м хэдзынхэмкэ и Гупчэ комиссие ия 114-рэ зэхэсигъоу илагъэм Иофыгъо 13-мэ щатегушиагъэх, унашьохэр щашыгъэх, зэхэсигъор зэрищагъ АР-м хэдзынхэмкэ и Гупчэ комиссие и Тхаматэу Сэмэгу Нурбый.

АР-м и Къэралыгъо Совет — Хасэм идепутатынхэмкэ Тэхъутэмыкье районымкэ зы мандат зиэ хэдзыпэ коу N 23-мкэ Ожъ Исмахыилэ, Мыекуапэкэ зы мандат зиэ хэдзыпэ коу N 8-мкэ Сапый Вячеслав, Адыгэкаалэкэ зы мандат зиэ хэдзыпэ коу N 1-мкэ Джанхъот Аслъан, Джэджэ районымкэ зы мандат зиэ хэдзыпэ коу N 2-мкэ Борис Василенкэр, Мыекъопэ районымкэ зы мандат зиэ хэдзыпэ коу N 19-мкэ Александр Колесниковыр АР-м и Къэралыгъо Совет — Хасэм идепутатынхэмкэ кандидатэу къагъэлэгъуагъэх.

Джащ фэдэу Тэхъутэмыкье районымкэ зы мандат зиэ хэдзыпэ коу N 21-мкэ Валентина Чугуновар, Джэджэ районымкэ зы мандат зиэ хэдзыпэ коу N 2-мкэ Алсу Салимжановар, Мыекуапэкэ зы мандат зиэ хэдзыпэ коу N 14-мкэ Нэмитлэкъо Мыхъамэт, Мыекуапэкэ зы мандат зиэ хэдзыпэ коу N 11-мкэ Шэуджэн Тембот,

Тэхъутэмыкье районымкэ зы мандат зиэ хэдзыпэ коу N 23-мкэ Ожъ Исмахыилэ, Мыекуапэкэ зы мандат зиэ хэдзыпэ коу N 8-мкэ Сапый Вячеслав, Адыгэкаалэкэ зы мандат зиэ хэдзыпэ коу N 1-мкэ Джанхъот Аслъан, Джэджэ районымкэ зы мандат зиэ хэдзыпэ коу N 2-мкэ Борис Василенкэр, Мыекъопэ районымкэ зы мандат зиэ хэдзыпэ коу N 19-мкэ Александр Колесниковыр АР-м и Къэралыгъо Совет — Хасэм идепутатынхэмкэ кандидатэу къагъэлэгъуагъэх.

Ионыгъом и 19-м щылэштэх хэдзынхэм азэлхъащт мыльку тедзэр республике бюджетым къызэритупшигъэр Иофхъабзэм къыщауагъ.

ДЕЛЭКЬО Анет.

Суртышхэм якъэлэгъэгъон

Урысие Федерацием культурэмкэ и Министерствээ Къэбэртэе-Бэлькъар Республикэм и Лъэпкэ музейрэ къэшакъо зыфэхъуагъэхэе къэгъэлэгъонэу «Темир Кавказым исуретышхэр» зыфиорэр шышхъэум и 3-м щегъэжыагъэу и 20-м нэс Налщык щыклошт.

Къокыпээм щыпсэухэрэ лъэпкъхэм яискусствэ и Кэралыгъо музей икъутамэу Мыекуапэ дэтым щаугъоигъэхэ

Иофшагъэхэр мыш къышагъэлэгъо щых.

Адыгэ Республикэр къагъэлэгъо Ѣшьо-

лтырым исуретышл Иепэласэхэу Къат Теуцожъ, Пэтъюшэ Феликс, Тыгъужь Махъмудэ, Дыдыхыл Нурбый, Александр Резюкиным, Александр Егоровым, Юрий Кириченкэм, Къуанэ Аслъан, Александр Манақьян, Тигран Манақьян, Эдуард Овчаренкэм, Лэупэл Нурбый. Советскэ лъэхъаным профессиональнэ адыгэ искуствэм хэхъоныгъэ ышынным мыхэм ялахьышо хэл.

Темир Кавказым лъэпкъхэу исхэм яискусствэ ибайнагъэ къэгъэлэгъогъэнэр, цыфхэр аш нэйусэ фэшыгъэнхэр ары пшъэрыль шхъаэу зэхэшаклохэм ялэр.

Иофышхо алэжы

«Гупшишэ лъэмиджыр ильагъу» — джары цэу илэр адыгэ бзыльфыгъэ усаклоу, драматургэу, Адыгэ Республикэм искуствэхэмкэ иоофышэшхоу Хъунэго Сайдэ ыныбжь ильэс 60 зэрхэгъэхъононбэр ренэу зэхащэ.

Адыгэ тхаклохэр, усаклохэр икью ныбжыкхэм, тхыльеджэхэм зэльягъэшэгъэн мурадыр аш къыделтыт. Краеведениемкэ ѹкыл лъэпкэ литературэмкэ отдельн ифонд зыфэдэр цыфхэм арагъашэу, мэфэк къэгъэлэгъононбэр ренэу зэхащэ.

Хъунэго Сайдэ 1985-рэ ильэсүм къышгээжьагъэу ытхыхэрэ къыхеутых. Ильэс 30-м къехъуагъэу творчествэр елэжы: «Осэпсыц», «Пшъэхъухэр», «Мэкъе шхъафит», «Хэшыпкыгъэ тхыгъэхэр», нэмыхыкхэри къыдигъэкыгъэх.

Сайдэ поэзиемкэ, прозэмкэ, драматуригиемкэ гъэзагъэуло ешээ, ипсэсэхэм ашыщхэр АР-м и Лъэпкэ театэр щагъеуцгъэх, ар художественнэ фильме къэлхэм ясценариехэм явтор, ахэр цыфхэм агу рехых. Мы экспозициер адыгэ литературэр зикласэхэу, аш лъыпльэхэрэм ашлэгъэшэгъонышт, ныбжыкхэм къахэкыщых адыгэ бзыльфыгъэм итвorchествэ наху куу зээньшашээм зышоигъохэр. Къэгъэлэгъоным авторым ипроизведениехэм, итхыльхэм ямызакью, аш итвorchествэхэм къыралоты

Гуршишэ лъэмиджыр ильагъу

Къырэ гупшишэхэр зэрэйт статьяхэр, тхыльхэр хэлтэх, ахэр зэкэ уштын-зэгъэшэгъэн-зэхэфынхэр зышыхэрэмкэ Ишылэгъушхо. ѩэх эхэлэп, тхыльеджаплэм иоофышхо елэжы.

(Тикорр.)